

พรรณไม้งามรอบอาคารพิพิธภัณฑ์พืชสิรินธร

Bangkok Herbarium (BK)

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

มะกา

รายสัปดาห์ที่ 4 ประจำเดือนกันยายน 2561

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Bridelia ovata</i> Dence.
ชื่อวงศ์	PHYLLANTHACEAE
ชื่ออื่น	กอง (ภาคเหนือ), ก้องแกบ (เชียงใหม่), ขี้เหล้ามาดกา (ขอนแก่น), ซ้ำซา (เลย), มัดกา, มาดกา (หนองคาย), ส่าเหล้า, สิวลา (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน)
ชื่อสามัญ	-

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ต้นขนาดเล็กสูงถึง 8 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดแผ่กว้างเป็นรูปร่ม กิ่งก้านเกลี้ยง เปลือกลำต้นมีสีน้ำตาลปนดำ แตกเป็นสะเก็ดบางหลายชั้นและแตกอ้าทั่วไปตามลำต้น ใบเดี่ยว เรียงสลับในระนาบเดียวกัน รูปรี กว้าง 5-7 เซนติเมตร ยาว 7-8 เซนติเมตร ปลายใบมน ฐานใบมน ผิวใบด้านล่างเป็นคราบขาว ขอบใบเป็นคลื่น เส้นแขนงใบข้างละ 8-13 เส้น ดอกสีขาวอมเขียว ดอกแยกเพศอยู่ร่วมต้น ออกเป็นช่อแบบกระจุกตามซอกใบ กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันปลายเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยม 5 แฉก กลีบเลี้ยงดอกเพศเมียจะสั้นกว่าดอกเพศผู้ กลีบดอก 5 กลีบ รูปไข่ ออกดอกเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ผลสด แบบมีเนื้อเมล็ดเดียว รูปทรงกลม ผลอ่อนสีเขียวอมเหลือง ผลสุกสีดำ เมล็ดรูปไข่ เป็นผลเดือนธันวาคมถึงมกราคม

การกระจายพันธุ์

พบในพม่า หมู่เกาะอันดามัน เวียดนาม จีนตอนใต้ คาบสมุทรมลายู

สภาพนิเวศวิทยา

พบขึ้นตามป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้งหรือเขาหินปูน ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลถึง 500 เมตร

การใช้ประโยชน์

ใบมะกามีรสขม ขึ้น ใช้ต้มน้ำดื่มเพื่อเป็นยาถ่ายเสมหะและโลหิต ถ่ายพิษตานซาง ถ่ายพิษไข้ ชักลมเบื้องสูงลงสู่เบื้องต่ำ แต่ต้องนำใบสดมาบึ่งไฟก่อนใช้ เพื่อไม่ให้มีอาการใช้ท้อง เปลือกต้นมะกามีรสขมฝาด ใช้แก้กระษัย เป็นยาสมานลำไส้ แก่น มีรสขม ใช้เพื่อแก้กระษัย ไตพิการ เป็นยาฟอกโลหิต ใช้ระบายอุจจาระธาตุ ขับเสมหะ